

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

23 Ianuarie st. v.

4 Februarie st. n.

Ese in fie-care dumineca.

Redacțiunea în

Közép-utca nr. 395.

Nr. 4.

ANUL XIX.

1883.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

M ă r u l.

Fericit e cel ce 'n a sa moșiură
Lucră fără grige cu-ai sei trăgători!

Astfel cântă lira când odineoră

Adoră poetul pe agricultori.

Câtă bucurie!

Câtă veselie!

Când se respălățește munca la moșie!

În pregiurul casei — curte și grădină,
Car și plug și vite, tôte 'n rénd precis,

Șura și granariul și cămara-i plină,

Stau în abundență ca 'ntr'un Paradis.

Holde resărite,

Rituri înverșite;

Ce-ți lipsește-acuma ție, fericite?

Într'o ți serină și de sărbătore

Ese-afar' bărbatul cu nevastă-sa,

Și se pun pe ierba verde la recóre

În poiana casei d'a se recreá.

Ce mai ție line!

Ce frumos și bine!

Décă după muncă și odihna vine.

Și vorbind de multe și de câte tóte,

Despre 'ndestulire, dragoste și dor,

Tinera nevastă iecă-te că scóte

Cu-o zimbire dulce măr din sinișor;

Ce măr de minune!

Ce mai treburi bune

Face mărul esta — nu se póte spune!

Nevéstica 'mparte mărul drept în dóuë,

Și o jumătate soțului o dá;

Mieșu-i ca cristalul, sucul par' că-i róuă,

Tinera păreche 'n măr se delectă.

Tocm'asă făcuse

Eva când deduse

Lui Adam strămoșul mărul ce-l seduse.

Améndoi mánăncă mărul cu plăcere,

Și rămân pe urmă simburii din el;

Ier' bărbatul ție: „Draga mea muțere,

Să să lim ația un mic simburel!

Ca să crească mare,
Mărul ce resare
Să ne fie cândva pentru adimbrare!”

Țelina se sapă și se face stratul,
Și semința intră 'n prospătul pământ,
Apoi se 'ngrădește sadului și patul,
Și se recomandă Domnului prě sfânt.

Astfel se scutește

Și se ocrotește —

Germenele fraged până se 'ntărește.

Trece timpul, trece, trece cu iușime,

Simburile ietă-l c'a și resărit!

Prinde rădăcină, și din adâncime

Cătră ceriu înaltă vârful ascuțit.

Până când s'a face

Mare și capace

Să producă fructe după cum ni place?

Merișorul tiner încă e selbatic,

Ca să se prefacă într'un nobil soiu —

Mugure-i aduce din măr prescuratic

Și se cultivéză fragedul altoiu.

Mărul înfrunzește,

Crește și 'nflorește,

Și se miră lumea ce frumos rodește.

Merele pe ramuri pintre frunze dese

Roșii ca bujorii pomu 'mpodobesc;

Fluturii și paseri par' că-s înțelese

Pe 'ntrecut' acia tóte se 'ntălesc.

Ieră copilașii

Și ei drăgălașii

Jos pe la tulpină jócă d'a ostașii.

Décă copilașii au făcut bătaie

Și-au învins cu totul pe Napoleon,

Mama lor li-aduce mere, și le taie

Cérta lor în dóuë ca un Solomon.

Astfel o matrónă

Pace europénă

A făcut sub mărul nostru din poiană.

Décă dintre fete cea mai mare soră

Se gătește să se ducă 'n sat la joc,

Ia un măr la sine pentru cel ce 'n horă

O-a jucat mai sprinten, cu mai mare foc.

Asta istorie
Apoi cum se știe
Póte sã producã și cãsãtorie.

Junele când merge sãra 'n șețetóre
Și dã la vr'o Venus mërul cel frumos,
Sã vedeți din asta cãrtã și rancóre,
Numai Paris știe ce periculos
Este adevãrul
Dãcã-l spun cu mërul,
Juno și Minerva-i smulg din cap și pãrul.

În ajunul ñilei sfãntului Vasile
Aloat se face și se coc scoverði ;
Și din mër aduce una din copile
Pentru prorocie ramurele verði.
Din scovarda care
O ia fãta mare
Ese cã la vãrã dãnșã nuntã are.

Primãvãra vine, mërul înfloreșce
Și amarezata merge d'a pãndi.
Pintre frunđe cãrcã flori și le gãșeșce
Și doritul ãncã iecã-te-l aci.
Numai mërul știe
— Și de nu le scrie —
Cãte mai vorbirã ei de prorocie.

Într'o ñi de vãrã lumea se invitã,
Socri, nuni și vornic, chiemãtori, nuntași ;
Cã din casã fãta mare se mãritã,
Și se ține nuntã de boeri fruntași.
Vornicul cel mare
Dup' a sa chiemare,
Pregãteșce mërul cel de sãrbãtóre.

Merge drept la pomul care-i în poianã,
Cautã și taie tãrșul mai stufos,
Și-l împodobeșce cu pantlici, corónã,
Cu colaci și frupte și cu flori frumos.
Mëru 'n poieniță
Perde-o ramuriță,
Dar o perde vesel pentr'o copiliță.

Vornicul cu mërul pe nuntași adunã,
Și pornind cu totii, se duc la altar,
Imnul Isaiei cãntã și 'mpreunã
Pe cei doi preotul cu cerescul dar.
Mire și mirãsã
Se rentorn acasã
Și sub pom nuntașii toti se pun la mãsã.

Lãngã mësã 'ntinsã cãntã lãutarii,
Fetele feciorii 'n horã se 'nvãrtesc.
Dupã ce sosirã mai târșiu terfarii,
Tinerii cu multe daruri se cinstesc.
Vornicul în fine,
Ca un Bachus vine
Mëru-l dã la tineri — fie-le de bine!

A 'ncetat lauta, nunta se 'ncheiarã,
Tinera pãreche ãncã s'a retras.
Și d'asupra porții crãnga se 'mplãntarã,
Ãsta-i semnul nunții care-a mai ramas.
Dar în lontr' un mire
Simte fericire,
Când la pept mirãsa-l strãnge cu iubire.

Asta sãrbãtóre se mai repețeșce
Pãnã când toți pruncii s'au cãsãtorit.
Mërul din poianã pentru toți gãteșce
Cãte-o ramuricã de sãrbãtorit.

Astfel și nepoții,
Apoi strãnepoții,
Din mër bucurie vor avã cu toții.

Într'o ñi de tómnã caldã și frumósã
Sub tulpinã zace un bêtrãn unchiaș ;
Ochii lui se 'ncurcã 'n frunđa cea stufósã,
Ce o mișcã vântul lin și drãgãlaș.
Fruptele ce-aninã,
Par cã i se 'nchinã
Celui ce sãdisë mërul din tulpinã.

Fruptele și frunđa se prefac în ângeri,
Ce-i deschid o pórtã, pórta dela raiu.
Iër sub mër rãsunã vaiete și plãngeri,
Cã un bun pãrinte nu mai are graiu.
El cu cherovimii
Și cu serafimii
Și-a luat locașul d'asupra 'nãlțimii.

Iër s'adunã multã lume prin poianã,
Cã vrã sã petrecã pe cel reposat ;
Pe sub mër e 'ntinsã mësã de pomanã
În onórea celui demn de adorat.
Mërul ãncã plãnge
Lacrimi de sãnge,
Cã din el acuma vãrșul i se frãnge.

Mërul plin de frupte și la 'ngropãciune
E stindardul cel mai tainic și mai sfãnt ;
De viatic pentru reposat se pune
Și se 'nfige crãnga' peste-a lui mormãnt.
Asta-i mãrturie,
Toți cãpi trec sã știe,
Unde zace bravul lãng' a lui soție.

A sosit și ierna cu ger și ninsóre,
Și-a 'nvãlit și crãnga cea de pe mormãnt ;
Ale nóstre ñile trec ca și o flóre,
Tóte le inghite recele pãmãnt.
Numai fapta bunã,
Știe sã mai punã
Celui demn pe frunte vecluica cununã.

De pe crac cãdurã și s'amestecarã
Prin țãrina gropii un mër sãnãtos ;
Și din el resare de cu primãvãrã.
Creșce și se 'nalță iër un pom frumos.
Ietã c'o sãmãnță,
— Fragedã ființă —
Pune monumentul de recunoșciunță.

Cei ce trec pe drumul dela 'ngropãtóre
Și privesc la pomul cel înalt și 'ntins,
Vãd pe trunchiu în scórtã tainica scrisóre
Pusã prin naturã de acest cuprins :
— Cel ce-ãicea zace,
Odihnãscã 'n pace !
Binecuvãntat e cel ce bine face !"

— Iër tu ce ești ãncã cãlãtoriu pe lume,
Iai esem plu dela locul cesta sfãnt,
Num' așã-ți remãne 'n urma la un nume,
Și vei fi fericit si dupã mormãnt,

Décă 'n moșióră

Lâng' a ta căscióră

Ai sădit și pomul ce-ți va fi comóră !

— Puneți dară, puneți, mulți pomi prin grădine

Și 'nainte casei mărul de decor !

Stare și avere, țile dulci, serine,

Vază și onóre, patrie, amor,

Tóte le 'mpreună

Plant' acésta bună;

Mărul din poiană-i datină străbună.

1882.

Ioan cav. de Puscariu.

Î n p e n s i o n .

— Copie de pe natură. —

(Fine.)

Noi ne uităm ca spăriose la salonul bine iluminat și decorat sərbătorește și pășim cu frică pe parchetul seu lunecos ca gheața. Apoi porunci stăpâna se deschidă și celelalte uși ale salonului, se aprinseră lumirile în sațele vecine și totul avea un aspect plin de mărețate.

Noi ne retrăgeam într'un colț al salonului și primam cu smerenie cum încetul pe încetul se adună puștii invitați. Acuș venia mama, acuș vre-o cunoscută senu rudă a cutărei fete, acuș mai venia câte un student; dar noi stăteam grămăduți în colțul nostru și auzeam numai câte o privire furișată studenților, cari erau grupați în ușa salonului și ne priviau necurmat. Nici unul nu cuteză însă a se apropia de noi; pentru că ei și ei erau tinerei, abia studenți gimnasiști, abia ei învețau cum să-și țină mâinile și nu pré erau abaci în mânărea vorbeii. Dar pentru ca să nu observe cineva acésta, își făceau mereu de lucru cu toc-mirea cravatei, cu regularea frisurei, cu tragerea mănșurilor, căci e de prisos a mai spune, cumcă acești domnișori erau în cea mai strictă toaletă de salon.

Colo după opt césuri venia dl H. înmănușat și înfracat de-ți eră frică să te atingi de el; și cum a venit densus și noi și studenții am mai prins curagiu. El îndată a invitat pe cavaleri, să-și alegă jucătore și ei br asupra grămădii ca să nu întârzie cumva, veți bine că cât au stat în ușa, n'au lucrat alta decât au judecat pe care s'o apuce mai înainte. Și braț la braț făceam o preumblare pășind cu frică pe parchetul lunecos.

Conversația mergea la început cam greu și se restringea la referințele școlare ale ambelor părți. Dar când a resonat valsul „Serenadei“ din córdă simpatică a violinei, perplesitatea tinerelor părechi a dispărut și s'au aruncat vesele în sbor cu tot focul juneții lor. Mai târziu veselie eră generală și de ce trecea din vreme, gurile deveniau mai indiscrete, ier inimile de și nu se destăinuiau, se înțelegeau imprumutat.

Pe la miezul nopții s'a întins mésa lui Părjol, căci bucate sânt acele, ce le aduc mamele pentru fetele lor îndepărtate de casa părintescă. Studenții s'au pus la mésa și dați nepoții lui Flămândilă cu nădejde, că cine știe când s'a mai nimeri așa de bine ca astăzi

După pauză mai începeam odată jocul și jucam până dimineța.

Dar dómne, despre ziua, când a ȕis Tanzmeisterul: destul, când au ascuns țiganii viórele și s'au strecurat printre public afară, ne-a cuprins o măhnire amarnică și cuvântul de adio eră o sentință plină de desnădăjduiri.

A dóua ȕi eram obosite și perite de joc, ier ini-

mile ne erau sfășiate de dor; tótă casa ne părea pustie, tóte bucuriile de mai înainte ne păreau sarbede și neconținut urmăriam cu gândul nostru un chip, cătră care sufletul avea o atragere plină de dragoste. Și de atunci începând noi cele sburdalnice eram fete aședate, smerite și chiar târziu după ce uitam chipul fără mușteți al studentului, ședeam césuri întregi pierdute cu gândul într'o contemplare plină de farmec, și doriam ceva, despre ce nu ne puteam da socotélă. Căci aceea eră vremea, când începusem și noi a căută prin sferele vecinicieii un ideal neperitor, căruia să-i încredințăm fericirea vieții nóstre sufletești. Și fără să șcim pentru ce, cântam adese-ori aceste strofe ale lui Alesandri :

Tu care ești pierdută în négra vecinicie,
Stea dulce și iubită a sufletului meu
Și care-odinióră luciai atât de vie,
Pe când eram în lume tu singură și eu.

O blândă mult duiósă și tainică lumină,
În veci printre steluțe te cată al meu dor
Ș'adese ori la tine, când nóptea e senină
Pe plaiul nemuririi se 'nalță c'un lung sbor.

Și în fantasticele nóstre inchipuiri ne ajută primăvera, ce atunci își desfăcea mugurii și cântecul paserilor voióse de rađa sórelui din răsărit. Ier când sosiá maiul vesel, petreceam tótă vremea liberă în grădină, botezam copacii cu numele studenților dela balul din carneval și speranța dulce a unui viitor mândru ni se incuiba în inimă.

Dșóra ne ducea când și când la maiial și ne mai dádea odată ocașie a ne întâlni cu studenții cei rumeni la față; pentru că pe cultura socială punea stăpâna pensionului pond mare.

Și precum astăzi, așa și atunci nici o petrecere de peste an nu avea atâtea farmeci ca maiialul, când cântecul filomelei din crâng se amestecă cu sunetul plăcut al muzicii și pieptul respiră cu nesaț aerul curat și dátător de viață din păduri.

O țin mințe bine, că la un maiial biéta Eugenia, o copilă ca de 17 ani, se îndrăgostise până în tálpi; își pierduse tótă linișcea sufletescă și trandafirii pálisera în obrașii sei rotunđi. Și adese-ori se sculă după svêrcoliri nenumerate din patul seu de chinuri și eșind afară în mieđ de nópte se punea pe treptele din marginea casei și privia posomorită la luna, ce lunecă fără grigi pe bolta nemărginită a cerului. În depărtare se auđia orăcăitul broșticeilor, ier incolo linișcea nopții eră mormântală, grierul adormise, ier vântul tăcea molcom și frunđa nu se legăna; numai câte odată se auđia câte un sunet de pași despre partea zidului celui lung, care sunet crescea neconținut, apoi slăbia ierăș din ce în ce, până se pierdea în adâncimea nopții.

Eugenia tresăria la acest sunet, dar decă trecea, se linișcia ierăș și numai suspinele sale conturbau tăcerea. Ea își luă niște foi de acat, le rupea pe rând ȕicând în gândul seu: Me iubeșce, nu me iubeșce, me iubeșce, nu me iubeșce și decă pe fóia din urmă se nimeria: me iubeșce, un zimbet de indoiélă i trecea pe față, ier decă fóia ȕicea: „nu me iubeșce“, lăcrimă și suspină din greu.

Dela o vreme o străbătea recéla și trimițând pe rađa luneii o sărutare chipului iubit se întorcea în pat, unde udă perinele cu lacrimi și în sfêșit obosită de sbuciumare adormia...

Noi astelalte încă nu ne lăsam mai slabe. În serile de véră ne preumblam mereu pe lângă gardul despre uliță și în linișcea serii vorbiam cam cu glas, fiind că de, la uliță pe lângă acelaș gard se plimbau studenții. Noi fetele ne făceam vesele și rideam cu ho-

hot pronunțând nume cunoscute, ier studentii respundeau cu câte un suspin nădușit. Unul mai fără cap a aruncat odată o scrisorură legată de o petricică, dar séu în infierbentarea dragostii séu din precauțiune nu a scris nici o adresă, nici nu și-a scris numele. În scrisóre eră o declarație de amor documentată după matematică; dar noi fetele ține-te la certă, că cui e trimisă scrisorea? După o certă de câteva zile ne-am învoit sé rupem scrisorea în bucăți și fie-care fetă sé capete câte un petec. Și aceste petece le-am păstrat cine știe până când.

Pe lângă tóte aceste, când veniau părinții sé ne mai vedă, scăpam câte-o lacrimă de bucurie, rideam fără cumpăt și nu ne aflam locul de vesele și doriām sé mergem și noi acasă. Pentru că de, în noi abia începea lupta între iubirea părintescă și între o iubire, ce nu putea sé se limpedescă încă. Și eră departe, sé avem acea puternică convingere morală, ce o avea Florica când dicea lui Miron:

Atuncea nu-mi mai este nimica sfânt pe lume,
Căci tu-mi ești tată, mamă, avere, ném și nume!

Din și în și trecea vremea și se apropiá sfârșitul anului școlastic cu examenul. Și câte lucruri erau peste an nici unul nu ne eră atât de urit și nici unuia nu-i purtam atât de mult frica ca examenului.

Ș'apoi chiar că nici nu eră glumă!

Sala eră decorată și întocmită spre acest scop, noi fetele eram îmbrăcate de sêrbătóre și un public tiesuit, între care vedeai mamele, părinții, ba chiar câte un student din carneal, ne privia tóte mișcărilor. În sala vecină erau espuse lucrurile de mână cu numele fie-cărei fete pe un bilet prins de obiecte.

Cu inima cât un purice, frunđărind mereu prin cărți așteptam începutul și de câte ori auđiam ușa tresăriam și aruncam o privire repede în partea aceea spre a ne convinge decă nu e directorul. În sfârșit ietă-l sosiá și densusul întovărășit de profesori. Directorul eră un om mic, nu pré gros, cu ochielari mari pe nas, ce reflectau luminișul spre noi de câte ori mișcă cu capul și acest luminiș ne săgetá până în inimă.

Profesorii erau fôrte afabili; ei începeau a esamina lucruri mai grele, dar când vedeau, că nu pré merge, prin o întorseturá cu spirit ne aduceau de odată la cele mai ușore întrebări și nici pentru o clipă nu ne scoteau din „domnișoră”; ier directorul nu avea altá de lucru decăt sé dică mereu: fôrte bine, fôrte bine! Când bieta fetă nu se putea scóte din incurcală, directorul o dádea într'un glas incuragător: Domnișorá dragă, nu te incurcă! și totdeuna sé sfârșia bine lucrul.

Publicul ascultá cu mulțumire, numai pe fețele studentilor observai un fel de îngâmfare, care par că dicea:

— Ce mai lucru, pe noi sé ne vedeți și-apoi sé diceți, că-i știință!

Decă se terminá esaminarea din studii, veniá dl Misch la pian călcând iute și flusturând aripele fracului. Invitá prin un zimbet dulce ca din întâmplare pe cea mai desterá fetă la pian și o poftia sé cânte. Dl Misch în tot decursul cântării stătea nemışcat ca o statuă cufundat par că în esaminarea esecutării, ier la sfârșit când publicul erumpea în aplause el zimbia arătându-și dinții și se inchina până la pământ. Dádea apoi brațul dșorei și spunendu-i vorbe de curtenire, o conducea la locul seu.

După acésta urmá cântarea vocală, o fetă declamá ~~ancă~~ o poesie și dl director prin o cuvântare solemnă, în care láudá zelul drei Baudet, láudá sirguinta

nostră incurágiându-ne tot mai mult, incheiá examenul. Atunci întreg publicul eșiá în sala vecină sé vedă lucrurile de mână, noi căutam fețele studentilor și le diceam la rëndul nostru cu sumeție: Voi nu știți așa!

Pe la amiéd se ducea întreg publicul și toți veniau de ne gratulau stringându-ne mâinile; ier noi eram mândre de nu mai puteam.

A dóua și ne împărțiau profesorii testimoniile și până nu le aveam în mâni ne apucá din nou frica, de și șciam bine, că rele nu puteau fi; și nu puteau fi rele, fiind că nu le eră iertat profesorilor, sé le scrie așa. L'au pus pécatele odată pe unul sé scrie calculi rei unei domnișore și-apoi sé veđi plâns ce a făcut fetă, de l'a tăiat mila pe profesor și a scris altul — bun.

Cu acest act se incheiá desêvêșit anul școlastic; mai așteptam câteva zile, ca sé ne recreám, apoi când veniá mama séu tata cu trăsura ne luam adio dela prietine, sárutam mâna domnișorei și esiam iute fără sé ne mai uitám îndêrpt. Cu bucuria 'n suflet și cu zimbetul pe buze plecam acasă, la casa părinților, ce o părăsisem înainte cu dece luni și care atât de mult o doriām.

Acasă ne purtam cu multă băgare de sémă, pentru ca sé pótă dice lumea: Se cunoșce, că a fost în pension! Dar fără a mai ține sémă de poruncile domnișorei, lásam pêrul pe frunte, întrebuintam cosmetice și ne parfumam de mirociam ca rozele.

Vacanțele le petreceam cum póte sé le petrecă în casa părintescă un copil, care a fost multă vreme de parte de părinți, de frați și de surori și care peste puțină vreme avea ierăș sé se instrăineze.

Colea prin octombre ne pachetam ierăș lucrurile și cu aceeaș trăsurá mergeam a continuá cultivarea inimii și desvoltarea acelor talente, ce ~~aveau sé ne aducă~~ folóse în vieța nostră de mai târđiu. Dar acum, de și eram mahnite, nu mai plangeam, fiind că de șciam bine, că și acolo lume e, ómeni sânt și puțină distragere încă nu lipseșce.

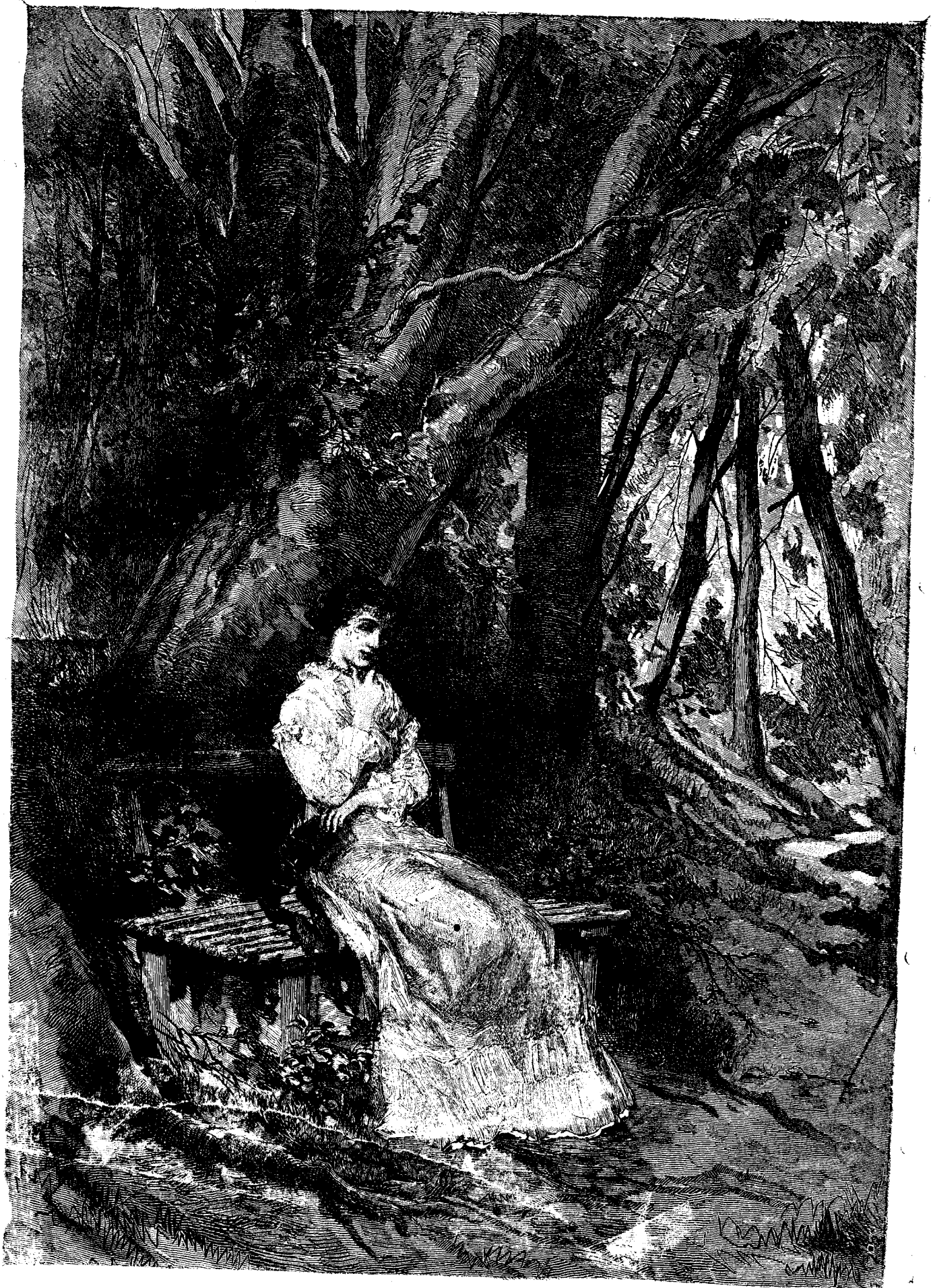
Întâlnindu-ne prietinele cele vechi, ne spuneam pătaniile de peste ferii, înșiram petrekerile, la care am fost, numiam domni, cu care am făcut cunoștință, pieptenam cu mare nevoie pêrul de pe frunte îndêrpt și peste puțin ne întroduceam ierăș în vieța de mai nainte, continuând a lucrá la tabloul plăcut al viitorului.

Dar de, fete tinere cu inima simțitóre ca frunđa plopului, când vedeam tótna cu negurile sale, când călcam frunđa îngálbenită cu picidorele și auđiam căráitul doios al gruhelor, ce în formă de ic treceau de asupra capetelor noastre și se duceau dela noi, pentru ca sé-și caute o patrie mai bună și mai priitóre, o melancolie îndoielnică ne cuprindea sufletul și tótá imaginea viitorului, la care atáta vreme lucrasem se ștergea precum se șterg marginile unui munte îndepártat în ceta amurgului. Atunci remâneam ierăș fără nádejdi cu inima pustie precum eră natura fără frunđa verde și fără cântec de pasere. Și numai când zăriam fulgii de zăpadă jucând prin aer tresăriam și așteptam cu sete o și voióșá

III.

Cam așa petreceam noi în pension, cam aceste ne erau necazurile și cam cele înșirate desfêtările. Și de-și tótá vremea, cât am fost acolo, doriām sé eșim pentru totdeuna din el, când am simțit că se apropie vremea plecării, m'a cuprins o durere tainică și fără sé știu pentru ce, doriām, sé mai remán la die Baudet.

Și nu voiu uitá nici odată durerea nemărginită, ce

Primul roman.

mi-a cuprins inima, când am vădut cail prinși la trăsură și sluga a dus coferele să le așeze. Mama stătea gata de plecare și me chemă, căci vremea era târzie. Eu cu lacrimile în ochi am sărutat de a rëndul prietenele și le-am pretit să-mi scrie, ier când am sărutat mâna trei Charlotte și ea sărutându-me pe frunte mi-a dis : „Pörtă-te bine copila mea și adă-ți aminte câte odată de mine“, am isbucnit într'un plâns sbuciumător, m'am întors cătră un părete și cu ochii acoperiți de o batistă stăteam inlemnită fără să simțesc decât o văpaie arđetore în pieptul meu zdrobit. Fetele au început și ele a plânge, domnișora lăcrimă tare și chiar mama mestecă prin bucuria, ce o avea că me duce a casă lacrimi de durere, impresionată de acea jalnică șcenă.

În sfârșit m'a apucat mama de mână, am eșit afară și când am tras pörta în urma noastră, am auđit ierăș scărteitul ei sfășietor și am tresărit puternic. Într'o clipă mi-a trecut atunci prin minte totă vieța petrecută între zidurile, ce atunci părăsiam și indoiela și nesiguranța într'un mod nou de viețuire mi s'a încuibat în suflet.

Trăsura a plecat și eu întorceam mereu capul, să mai vöd odată fața posomorită a pensionului, până cocicșul a dat pe o uliță în drepta și l'am pierdut din vedere...

De atunci au trecut mulți ani, dar amintirile acelei vieți sânt încă puternice în sufletul meu și de multe ori, când șed lângă lögănul copilașului cântându-i lin și 'ncetișor : „Nani, nani pușor“, me pierd pe nesimțite cu gândul în acele țile pline de farmec și ochii mi se umplu de lacrimi, căci ele au trecut pentru a nu se mai întörce...

* * *

Dómna G. tăcu obosită; damele tăceau și ele și în ochii tuturor strălucia câte-o lacrimă limpede ca cristalul, ier pe fețele lor a sburat un suspin ușor.

Eu sorbiu odată din cęșca cu teă, ce o uitasem și în fumul unei mici țigaretete, aprinse mai nainte cu permisiunea damelor, am vădut un gând, care astăd e indeplinit.

I. T. Mera.

C a r p ę n u l .

— Din Botanica populară română. —

Românii din unele părți ale Bucovinei spun și cred că *Carpęnul* (lat. *Carpinus Betulus* L. germ. die Weissbuche, Hage- oder Heimbuche,) ar fi un arbore necurat, de ore-ce *Ucidă-l-crucea* s'ar fi spëndurat odinioară de dęnsul, și prin acest mijloc nu numai că ar fi devenit lemnul lui, ci de atunci în cöce s'a făcut așă de așos, sucit și vęrtos ca nime să nu-l pötă cu 'nlesnire despica și întrebunță ca pe alți arbori.

Alți din contră spua și cred că Diavolul mai totdeuna, când tună și trăsneșce și când e urmărit de cătră Sânt-Ilie ca să-l trăsneșcă, pentru că-și bate joc de dęnsul, se ascunde de grabă în vre-un carpęn, unde Sânt-Ilie nu pöte apoi nimică să-i facă, de-ar tună și trăsni ori și cât ar voi, de ore ce Carpęnul îl scuteșce de tot rēul, ce i s'ar putē întęplă.

Acęsta credință förte vechie a dat cu timpul nașcere nu numai la multe alte credințe despre Carpęn, ci încă și la o mulțime de datine.

În șirele următore voi vor arētă tot ce am auđit și șcim până acuma despre acest arbore pré bine cunoscut.

Fiind că Carpęnul, după credința poporului român, e un arbore necurat, de-aceea cei mai mulți români dela țēră nu vor nici odată să dureze case din lemnul lui, temędu-se ca să nu fie cercetați și supęrați de *Ucidă-l-petrite*. Și decă-l și întrebunțeză la facerea ore-și căror obiecte, apoi acestea sânt mai cu sémă numai suluri și osii la care, cörne la plug și toporișce la topöre. Însę mulți eňși nici toporișce nu se încumetă a face dintr'ęnsul, de ore ce, după cum spun și cred românii din ținutul Dornei, omului aceluia, care va tăia într'o iernă c'un topor, a cărui toporișce e de lemn de Carpęn, toporișcea acęsta i suge tot sängele din vine. Și cumcă întru adevēr se 'ntęmplă acęsta sugere de sänge, se pöte, după credința lor, îndată cunöșce de pe aceea, că puind primăvera toporișcea respectivă să ardă, pe când la un capēt arde, pe atunci prin celalalt capēt iēsă sänge.*

Tot din cauza aceea că Carpęnul e un arbore necurat, îndatinęză și vrăjıtorele de a face pe ursită cu dęnsul.

Fetele cele bętrâne, mai ales, carile voiesc cu ori și ce preț să se mărite, însę nevoind nime să se uite la dęnsele și să le iee în căsătorie, vędęnd dela un timp că nu se mai pot mărită, își fac mai totdeuna pe ursită la Carpęn.

Modul, cum își fac ele pe ursită la acest arbore, e cel următoriu.

O fētă bętrână séu stătută și-a pus ochiul pe un fecior și-a întrebunțat tóte mijlöcele döră va luă-o de soție. Însę acela nu s'a uitat nici odată la dęnsa, ci, când i-a sosit timpul, s'a însurat și și-a luat pe altă fētă de soție.

Fēta cea bętrână, vędęnd că tóte apucăturile ei de mai nainte nu i-au ajutat nimică, că feciorul pe care și-a pus ea ochiul și cu ori ce preț a voit să-l aibă de bărbat, și-a luat alta; cugetă că aceea ar fi de vină și deci, spre aș ajunge mai de grabă scopul, caută ca s'o trämită cât mai de grabă pe cealaltă lume, să nu-i mai pötă sta în cale, precum i-a stat până acuma. Și acęsta, când numai voiesce, o face ea fără multă bătăie de cap. Se duce adecă la un Carpęn, sapă cu o daltă în scörța acestuia chipul nevetei pe care voiesce ea ca s'o omöre, și după ce l'a gătit de săpat borteșce chipul în dreptul inimei cu un sfredel și bate apoi o mulțime de pene de carpęn atât în inimă, cât și în alte părți ale chipului, rostind în acela-și timp niște cuvinte misterioșe, niște cuvinte de vrajă.

Nevęsta, a cărei chip s'a săpat în carpęn și în a cărei inimă înmaginată s'au bătut o mulțime de pene de carpęn séu și cue de fer, dice că, din momentul când sa început a i se săpă chipul, începe din ce în ce mai tare a slăbi, a i se face mai rēu, a cadé de pe picöre, ieră când i se bat penele în inimă, ea lo la zacare în pat, și decă nu este cineva, care îndată să-i desfacă, în scurt după acęsta și möre.

Așă șciu fetele cele bętrâne să depărteze din cale-și pe rivalele lor!

Vasile Unguręn, român din Ilișeșci, care mi-a spus acęsta, afirmă că el a vădut o mulțime de chipuri și acestea bătute prin inimă cu cue, și totdeuna num în Carpeni, nici decum însę în alt soi de arbori.

Unele fete fac pe ursită astfel : se duc într'o p dure, unde șciu că se află vre-o trupină uscată de carpęn și încingędu-o cu ațe și cercuindu-o c'un c tate de lemn tot de carpęn, rostesc un fel de vr Persöna, cui i s'a făcut în modul acesta pe ursită, dată cade la zacare, îndată se bolnăveșce. Și de nu se află nime, care să-i desfacă că cât mai de gra

* Cred. Rom. din ținut. Dornei, com. de dl P. Ursu!

bă, în curând și more. Însă decă se află cineva, care îndată i desface, séu aflând trupina cercuită, rumpe cercul și desface așa de pe dânsa, apoi atunci cel urșit nu more, ci se însănătoșează.

Decă o fêtă și-a pus ochiul pe-un fecior și se teme ca acesta să nu iee altă fêtă de nevestă, apoi și acestuia încă i face pe urșită, și anume: se duce mai ales în Țiua de Săn-Georgiu în pădure, caută un Carpîn și legându-i trupina cu ațe și bătându-l de giur impregiur cu pene, Țice că cum légă ea *Carpînul* și-i bate cu pene, așa se fie și feciorul, pe care și-a pus ea ochiul, legat de dânsa, să nu se pôtă căsători cu altă fêtă, ci numai cu dânsa. Și feciorul, decă nu se află nime, care să-i desfacă, séu să rumpă așa, cu care s'a încins trupina cea de carpîn, și să scôtă cercurile, nu se pôte nici decum căsători cu altă fêtă, ci numai cu aceea, care i-a făcut pe urșită, de-ar fi aceea ori și cât de bătrână, de urșită și de slută.

Decă o fêtă, din te miri ce causă, are ură pe altă fêtă așa, că n'o pôte nici de cum suferi, și voiește cu ori ce preț s'o nimicească. se duce la o trupină de Carpîn, îmbracă trupina c'o cămeșă și-o imbrobodește c'o manștergură furată dela féta respectivă și apoi o bate de giur impregiur cu *șapte fuse*, făcute și acestea tot din lemn de Carpîn. Ieră pe când bate ea fusele în vârful trupinei Țice că așa s'o impungă *acul morții* pe aceea, căreia i face ea pe urșită.*

Precum o sémă de vrăjitoare fac pe urșită la Carpîn, așa și altele desfac tot la acest arbore. Precum cele dintăiu bat pene, așa fac și acestea din urmă. Și când omului urșit nu pôte nimică să-i ajute, când are să móră dintru acesta, atunci penele bătute nu sar din Carpîn, ieră când penele sar, atunci cel bolnav, aȚică cel urșit se însănătoșează.**

Cumcă datina de-a face pe urșită la Carpîn și cu pene de Carpîn este foarte răspândită nu numai pînre Români din Bucovina, ci și pînre cei din Moldova, se pôte vedé din următorul descântec:

„Au purces *Ursitórele*, făcătórele de rele, cu pene de lemne, și cu fiere și cu maiuri de bătut, și în pădure s'au dus, și cu cercuri și cu rădęcina de copac de carpîn au cercuit, și chip de om au făcut și în inimă pene i-au bătut de carpîn, și l-au sfredelit și l-au măcilărit; și el când s'a treȚit la baba N. a alergat și i-a Țis: nu te căină, nici te văicără, nici în sémă nu băgă, că fer de plug, potcôvă de cal și frigare în foc va băgă, cofa cu gura în jos va inturnă, și apa pe fund i-a pune, și din gură așa va Țice: hohoho cucónele albe, cucónele negre, cucónele în tóte porturile, hohoho boeri negri, boeri albi, boeri albastri și verȚi, — că fierele în mâna dréptă le va luá, în apă le va stinge, și în pământ le-a bate. N. în casa cutării cucóne va intrá, și cucóna la trebă nu-Ți mâná, și pe trebile sale stăpân nu ve veȚi face. — Hohoho boeri albi, și boeri negrii, și verȚi și roșii, cu muchia în cap voiú da, când fierele în pământ voiú bate, și în casa boeriului N. nu-Ți intrá, și stăpân pe trebile sale nu ve veȚi face!***

Persóna urșită, căreia i se desface prin acest descântec, trebuie în urmă ca apa, în care-s strînse fețele de pe fundul cofei să o beie și să se spele și atunci vor sta tóte giunghiurile și durerile și arsurile dela inimă.

Deosebit de-aceea, că Carpînul se întrebuintează

* Dat. și Cred. Rom. din cele mai multe părți ale Bucovinei

** Dict. de M. Molociu, româneă din Calafindeșci.

*** Buciumul român, fôie lunară. Ed. Teodor Codrescu, an. III. Ian. 1878 n. 173.

de cătră românce, și 'n deosebi de cătră vrăjitoare și fărmeătóre, la facerea pe urșită, după cum am arătat mai sus, se mai întrebuintează el încă și ca un mijloc spre vindecarea ómenilor ce pătinesc de „*Dênsele*“.

Descântătóreă, care voiește să vindece pe cei ce pătinesc de *Dênsele*, ie o bucătică de lemn verde de Carpîn, îl aduce a casă, face într'ensul noué borte, în fie-care bortă bate câte un drobușor de sare mare (germ. Steinsalz) După ce face acesta, pune lemnul cu sarea pe foc. Lemnul arde și sarea căȚend în foc încă arde. După acesta ie câte un drobușor de sare și aruncându-l într'o ólă cu apă nencepută își cugetă cuvintele „nici noué“, „nici opt“ până la „nici unul“, însă fără să rostescă vre-unul din cuvintele acestea, ci numai cugetându-și-le și tăcend. Drobușorii aceștia de sare i stinge ca și cărbunii dela noué până la unul, ca și când ar descântă de *dióchi*. Ieră după ce-i stinge, scaldă pe cel bolnav de *Dênsele* în apa în care i-a stins. Scăldătóreă remasă o aruncă apoi pe-o apă curgétóre ori într'un loc curat, ca să nu calce nime într'ênsa și să se ample de *Dênsele*, căci cum va călcă în apa acesta îndată se ample de *Dênsele*.

Descântătóreă îl scaldă pe cel bolnav Luni séu Mercuri séu Vineri deminéta până nu resare sórele, cu cea mai mare curăȚenie și fără să vorbescă, câte de trei ori pe Ți și anume: deminéta până nu resare sórele, înainte de améȚi și séra înainte de apunerea sórelui.

Întreăa procedură acesta cu lemn de Carpîn și cu sare-mare se numește „a luá noii cei mari“ dela Carpîn.*

Alte descântăróre din contră nu ieu aceștia „noi“ dela Carpîn, când voiește să vindece pe vre-un om care are de *Dênsele*, ci se duc la un Carpîn bătrân și luând apa ce se stringe în vre-o bortă séu crepătură de acestuia și cu apa acesta apoi spelă pe cei ce pătinesc de *Dênsele*, și cum i spelă se Țice că îndată se vindecă.**

În fine mai e de 'nsemnat și aceea, că locul unde cresc mai mulți carpîni se numește „Cărpeniș“, ieră un om réu și impetrit la inimă precum și un arbore foarte încălcit și aȚos se numește „cărpenos“.

În România se află și o mulțime de localități, cari sânt numite după numele acestui arbore, precum: Cărpeniș, mai multe sate și deluri cu acest nume; *Carpîn*, un sat, un munte și o vale; *Cărpineni* și *Cărpinești****

S. FI. Marian.

Primul roman.

— VeȚi ilustraȚiunea de pe pagina 41. —

Abiá de câteva Țile a eșit din pension. Și de odată a devenit „fêtă mare“. S'a realizat dară visul ei de aur, căci nu ș-a putut întipui fericire mai mare, decât să devină și dânsa odată fêtă mare.

O fêtă mare are deja multe concesțiuni, cari pân' atunci i-au fost oprite. Începe a jucá un rol în viaȚa socială, figuréză în petreceri, tinerii vorbesc serios cu dânsa, ea pôte să cetescă și romanuri.

Primul roman! Ce drăgálașe carte e aceea! Ea deschide inimei tinere o lume nouă, plină de visuri și fantasii. Dar câte din ele se vor realizá óre?! Inima aprinsă, crede că tóte.

G. M.

* Dictat de Ióna Lupașcu din SireȚiu.

** Dictat de Zamfira Tuniac din Crasna.

*** D. FrunȚescu, DicȚion. topogr. p. 98—99.

SALON.

Cronică bucureșcă.

— 16/28 ianuarie.

(Baluri și Serate.)

Mi-aș pute pré bine botezá Cronică de astăzi „Cronică balurilor“, căci despre alt-ceva puține am sé vorbesc.

Astfel voi începe cu balul care s'a dat sâmbătă (8/20 ianuar) de Societatea de binefacere „Regina Elisabeta“ în folosul sêracilor, la Teatrul Național. Staturile cu planul lor cel inclinat dispăruse ca prin farmec, orchestra îngropată între partere și scenă încă dispăruse, totul făcând loc unui întins luciu care se întindea dela intrarea în partere până aproape în fundul scenei. Aci erau aședate, pe etagere, numeroșele câștiguri cari eșiau la tombolă. În fața scenei, în drépta și în stânga, rôtele norocului se învêrtiau bărbăteșce de femeiescile mâni ale dômnelor patronese. În mijlocul parterului dântuitorii se aruncau în vârtejul valțurilor cu tótă primejdia de a se sdrobi unii pe alții din cauza mulțimei de care sala eră întesată.

De și balul eră sub un 'nalt patronagiu, eră public; astfel fiind și destulă lume publică eră! Tôte treptele scărei sociale se aflau aci represintate, dela cele mai trufașe aristocrate, pân' la cele mai îndatoritóre ființe femeiesci; dela cel mai 'nalt diplomat pân' la cel din urmă bugetofag; dela cel mai întepat general pân' la cel din urmă dintre tanțoșii oficerași. Și tocmai acest obștesc amestesc a făcut pe mulți sé remână pré nemulțamiți de balul de Sâmbătă.

Dar decă din acest punct de vedere aceste baluri, unde portul național e de rigóre, degeneréză din ce în ce, din ce în ce costumele românești se afirmă. Am vèdut în sêra aceea cele mai minunate porturi românești, căci tótă măiestria în ce priveșce lucrul, și tôte gusturile în ce priveșce felul, își dedese întâlnire aci! Erau costume și mai bogate, și mai simple, și mai grele, și mai ușóre, înfățișând portul drăguțelor de române din tôte anghiuirile țerei. Printre porturile Românilor asupriți se deosebiá pitorescul costum bânățian cu catrințele în fire de tôte colorile ce ademeniau multe priviri.

Ceea ce ne-a mai nemulțamit încă, afară de amestecătura cea pré mare de public, a fost și ôre-care lipsă de ordine. Comitetul arangiator al balului n'a avut precauțiunea sé însarcineze pe câți-va din membrii cei destul de numeroși ai Societății cu paza pentru bună ordine, nici atențiunea sé ofere, în schimbul sumelor enorme cu cari s'au vèndut logele și a celor 5 lei de personă ce se plătiá pe d'asupra, câte-un carnet de bal în care sé se cuprindă ordinea danțurilor. Astfel desordinea a cam domnit în tôte: și între visitatori, și în danțuri, și între dântuitori! Și mai ales între dântuitori! Se vede că cei mai mulți dintre acestia își făcuse educațiunea terpsichorică la „Francelarul“ séu la „Pomul verde“. Astfel, lipsiți de cele mai elementare cunoștințe în ce priveșce buna cuviință în danț, putea orchestra teatrului și musica militară, amèndoué ascunse la galerii, sé cânte ori cât de ne-strămutat din regulatul tact al arielor de joc, putea sé fie 'nainte le ori câte părechi de ômeni cum se cade, ei trebuia sé dea orbeșce năvală 'nainte cercând a resturná totul și resturnându-se ei ênșii. D'aceea și câdături au fost câteva!

Și dec'am ris îndestul pe-acești Don Quichoți ai danțului, îndestul am plâns pe nevinovatele copile cari, fără sé fi stricat ceva, trebuia sé cerce tária pardoselei cu șubredia capetelor lor.

Cu tôte aceste neplăceri însă nu ne-am despărțit de cât la ôra 4 (d'altmintreli destul de curènd), oboșiți de lumini, de parfumuri și topiți de lovituri.

*

Decă vr'un bal ne-a produs o adevérată mulțămire, este acela al Societății „Carpații“ al Românilor de peste munți aflați în București.

El s'a dat Mercuri în sala „Teatrului Dacia“ înfrumusețată în adins cu stéguri și brași. Un invieter miros de munte te cuprindea încă 'nainte d'a intrá în vestibul; în sală, când ochii cădeau asupra mulțimei, plăcerea eră în culme. Aci escluzivismul fracului, al hainei cu códă, dispăruse și ea se frecă bucuroso de redingota négră, de a cărei vecinătate, departe d'a se îngrețosă, se simțiá măgulită. Domnișórele avusesse bunul gust de a veni în costume naționale cari, în mijlocul brașilor din sală, păreau și mai pitorești. În schimb gingașele lor purtátóre păreau încă și mai mândre, și mai fârmecátóre!

Dintre danțurile, a căror ordine eră prevèdută în carnetele de bal pe care Societatea le oferise fie-cărei dântuitor, cadrulul național „Romana“ a fost cel mai gustat. De și puțin cunoscut la noi, abiá s'a jucat de 3 ori și a 3-a ôră toți îl șciau: nu mai eră loc pentru toți cei cari-l invêtase și ar fi vrut sé-l jöce.

Cea mai viá însuflețire a ținut nu numai perechile de dântuitori, dar și pe cei cari se mulțamiau numai a privi, pân' aproape de ôra 6 după meșul noptii. Când am pârăsit sala, cu destulă părere de réu, de și sfêșit de oboselă, eră ziua albă. Și cu tótă realitatea ei destul de simțită, mai ales de ~~bucuri și~~ petrecerea de Mercuri nu ni s'a părut de cât ca un vis fârmecător, poporat de ține drăgălașe în îi și catrințe, legănat de sunetele unor musici măiestre cântând „Romana“ și „Frumósa Dunăre albastră“, imbalsămit cu brașii Carpaților și însuflețit de bătăile atâtor inimi românești.

*

O deopotrivă mulțămire ne-a pricinuit și serata de aseră a Societății „Concordia Română“.

De mult salónele Societății nu mai cuprinsese atâta lume, căci de mult sunetele unei taraf de lăutari nu mai resunase aci pentru a ne adună la olaltă! Atât de veseli eram cu toții că ne-am mai revèdut o dată, cât nimeni nu putea sta locului afară numai de cei ce și-au făcut vécul, ce „și-au trăit trailul și și-au mâncat mălaiul“, cum țice Românul, dar pré puțini erau d'acestia! Astfel toți sâriau de plăcere și de bucurie, dar invêrtind un valț, fie întindènd o mazurcă, fie bătènd o chindie.

O „Sultanică“ a pricinuit mulță plăcere celor de față. Eră original de tot, când Vornicelul comandá:

Frunță verde barlabei
Și-ai la dréptă câte doi!

séu

Frunță verde și-o smicea
Și-ai în horă tot așa!

după care părechile rupeau lanțul urmând una după alta, séu se prindeau din nou în horă.

Dar tôte au un sfêșit pe astă lume albă și petrecerile l'au mai curènd de cât ori-ce alt. La ôra 3 a trebuit fie-care sé se îndrumeze spre casă fâgăduindu-și, spre a se mângăia bre-cum, un somn adânc și o lume de vise frumóse.

Lungă încă mai e lista balurilor și seratelor cari ne răpesc odihna nopților. Remân aci de temă să nu ve răpesc și eu mai mult timp cu descrierea lor.

Și cum pe lângă petrecerile trupești e bine să gustăm o lécă și din cele sufletești, o dată hotărît că omul e alcătuit din spirit și materie, să ve spun că Mercuri iubitorii de literatură au avut plăcerea s'auđă, în salónele dlui Maioroscú, eminenta traducere germană a d-ei Mitte Kremnitz după „Lucéfărul“ dlui Eminescu. Apoi s'a citit „Féta dela Cozia“, drama dlui Roșca, așa cum se va represintă. În urmă dl Ispirescu ne citi o poveste séu mai bine đis o copie, ba două copii după natură : „Părintele Bimbirică și maica preotésă“, două tipuri admirabile, pe cari mai toți le întâlnim prin orășelele nóstre de provincie. Dar nu ve vorbesc mai mult despre scrierea dlui Ispirescu, de óre ce toți vom avé plăcerea s'o citim în curénd în colónele „Familiei“.

*

Aséră, sâmbétă, s'a dat cea din urmă reprezentațiune a operei italiene. Programul serei a fost alcătuit din diferite bucăți în cari artiștii au escelat și toți artiștii cei buni s'au produs.

Se înțelege de sine silințele ce-a desfășurat fiecare pentru ca, plecând, să lase o dulce impresiune în urma sa. D'aceea toți au și fost destul de aplaudați. Aplause! iecă tot ce culege un artist în viața-i plină de farmec dar fără căpétăiu, viață care séménă mult cu acele comete rétăcitoare pline de strălucire.

Noi, mai mult de cât o salvă de aplause cari se perd în deșertul unui teatru, le urâm în scris o bună îniércere, un „la revedere“.

A. C. Șor.

Dela Brașov.

(Balul Reuniunii femeilor române, — nunta de argint a unui comerciant român.)

În carnaval — sezonul balurilor — ce póte fi mai interesant, care temă póte fi mai apropos, de cât balurile și petrecerile? Înțeleg în salonul „Familiei“, unde trebuie să șcii că te afli în fața unui public vesel și plin de farmec, unde prin urmare, rare ori îți este permis a te prezentă cu o temă seriósă.

Așá dară despre bal!

Voiu să vorbesc despre balul Reuniunii femeilor române arangiat la 23 crt în Redouta cetății de aici. Odinióră balurile Reuniunii erau renumite pentru lucrul éstraordinar al damelor. Câtă deosebire între atunci și acum! Balul din ést an de ex : încă va remáné cel d'ântăiu din carnavalul present ; el a escelat nu numai prin farmecul și grația frumóselor dansătóre, dar și prin costumul pitoresc național, care din fie-care dansătóre făcea o regină. Érá un ce de tot împunător, și se părea că ești transportat într'o lume cu totul feerică.

Nimic nu póte fi mai atrăgător decât petrecerea în mijlocul acestor sirene încântătóre.

Dintre amabilele dșóre costumate, un amic mi-a comunicat următórele nume : Mariți și Elena Popovicu, Catinca Prișcu, Anetta Pop, Elena și Eugenia Dumitriu, Maria Stanescu, Livia Popu, Maria Diamandi, Elena Dosios, Sevastia Mureșan, Maria Brezean, Catinca Nicolau, Octavia Russu, Octavia Baboian, Hareti Sotir, dșórele Senius și Aneta Dimitriu, dintre dame : dnele Carolina Lengeru, Paulina Pop, Elisa Mureșan, Ana Filipescu, Radovicu, Dușoiu, Theod. Ioan, Sábadean, Nostasi, Popea, Diamandi Manole, Hareti Nemeș, Ra-

dulescu, M. Muntean, Raicu, Voina, Navrea, Zănescu, Crețoiu.

Între costumate am observat o domnișóră în portul de pe Prahova și două dame în portul de pe Těrnávă.

Balul a fost fórte bine cercetat și a durat până la đi. Dintre somitșși am vėđut pe comitele supr. contele Bethlen cu pré amabila-i soție contessă, dl general Pollini, colon. de husari baron Hügel, v.-comit. Roll, etc.

*

A doua petrecere respective festivitate, unică în anele Brașovului, și pot afirmă, rară în felul ei, a fost serbarea nunții de argint a primului comerciant din Brașov, a dlui Tache Stănescu și soției sale Haretti. Dl Stănescu este cunoscut publicului român, pentru că la ori-ce manifestare națională, dsa totdeuna contribuie în primul loc.

La 12/24 crt implinindu-se 25 ani ai căsătoriei sale fericite, dl Stănescu a dat mulțumită cerului pentru bunătățile cu cari a fost dăruit în restimpul acestă. Ca serbătóreă acésta să fia atât mai solemnă, jubilarii au arangiat în sala otelului „Nr. 1“ o serată la care au invitat 300 persóne din tóte clasele societății din Brașov. N'au lipsit óspeți din București, Ploesți, Buzéu și de prin alte orașe.

Serata a avut un succes strălucit, éstraordinar. Óspeții au început a se adună de pe la 7 óre. Antișambrele sălei, de altă-dată neamicabile, de astă-dată erau straformate în tot atâte salete simpatice mobilate cu foteluri, covóre, statuete, orleandri etc. Îndată la intrare se întindea o mész curmediš, dela acésta alte cinci paralele până la fund. Óspeții erau primiți la intrare de dl Stănescu, de amabila-i soție și de gentila lor fiică mai mare. În fundul sălii erau portretele în mărime naturală a jubilarilor. Încet pe încet se adunară toți óspeții în toaletă de gală. Ne aședarăm la mész. Pe cuverta fie-cărui se află un libret frumos pe o parte cu programa mesei, 10 piese, pe cealaltă programa muzicei, asemenea din 10 piese. Ultima piesă de musică érá marșul Stănescu, compus anume pentru acésta ocașiune. Ici colo pe mész érá un imn tipărit în onórea jubilarilor, de profesorul Z. Antinescu din Ploesți.

Primul toast, în onórea jubilarilor, l'a rădicat dl Diamandi Manole, la care a respuns dl paroc B. Baulescu. Urmară apoi prof. Herfurt, adv. Leageru și alte nenumerate. Mész se rădică la órele 1 după m. n. La moment se depărtară mesele din sală și totul érá gata pentru dans.

Înainte de joc ne surprinseră 12 tineri meseriași în costume naționali, cari presentară jubilarilor o diplomă din partea societății lor, frumos încadrată, după aceea jucară între aplause generali „Călușarul“ și „Bătuta“.

Hora deschise după acestea petrecerea de dans pentru public. Pe la órele 5 d. publicul a început a se imprăscii cătră casă. Un număr considerabil a ramas până cătră 10 óre, cari au petrecut în corpore pe jubilarii până la locuință.

Trebuie să amintesc, că decum a început festivitatea, de pe la 7 óre séra, până dimineța a stat la dispoziția publicului invitat 15 birje, cari duceau și aduceau pe óspeți.

Sé-și póta cineva imagină aproximativ, ce elegantă și culanță a trebuit să domnéscă în decursul festivității, va fi caracteristic să spun, că spesele arangiarii se urcară peste 4000 fl.

Dl Stănescu se află în flórea bărbăției, soția dsale asemenea, iér cei un-spre-đece fii ai dlor sănătoși și plini de viață.

Deie cerul ca stimata familie Stănescu să ajungă mulți fericiți ani, spre binele propriu și al națiunii române, pe altarul căreia au sacrificat sume considerabile!

E c h o .

Esamen pentru însurăței.

Suntem în carnaval, anutimpul în care se fac căsătorile. Un glumeț însă propune tuturor candidaților la însurătoare, ca înainte de a face acest paș hotărîtor în viață, să se examineze, decă pot să răspundă la următoarele 10 întrebări:

- 1) Iubești tu persoana miresei tale seu spiritul ei?
- 2) Ai tăria de caracter d'a ține la convingerea ta chiar și în contra rugării soției tale; de alta parte, pute-vei să cruți nevêsta-ți de mânia ce ți-au pricinuit alții?
- 3) Poți să aștepti până ce se va așterne mēsa pentru prând?
- 4) Ești în stare să veghiezi o nōpte fără ca în ziua următoare să fii posomorit?
- 5) Putē-vei să-ți iai adio dela prietenii tei din timpul când ai fost helteiu?
- 6) Mulțami-te-vei cu vorba penultimă?
- 7) Poți să remăi vesel, când e spēlat mare?
- 8) Fi-vei în stare să taci, șciind că ai dreptate?
- 9) Poți să iai un copil în brațe decă acela plānge?
- 10) Ești în stare să șeți sub un acoperemēt cu sōcra ta?

Decă te simpti harnic a raspunde la aceste dece întrebări, te 'nsorā!

*

Un poet, căruia i plăceau paradocele, susținea într'o di, într'un salon, că el nu întēlnise nici odată femei urite.

— Adevērul e că tōte femeile sūnt niște āngeri, — adause el.

O dōmnā il intrerupse riđēnd.

Acēsta dōmnā avea nasul turtit. Ea își cunoșcea bine defectul și erā cea dintēiu care ridea de acēsta diformitate.

— Și eu, dle, — dișe ea, — vei dișe că și eu sūnt un ānger?

— Se înțelege, dōmnā, — dișe poetul fără a-și perde cumpētul; un ānger cāđut din cer... Nenorocirea dvōstrā este că ați cāđut pe nas.

*

O istoriōrā din Persia!

Un rege de al persianilor, mergēnd odatā la vēnătore, dā de un om, fōrte bētrān care plāntā nuci.

— De cāti ani ești? — il întrebā regele.

— De patru ani, — raspunde omul.

Unul din escōrta regelui vrē ca sē-l dojenescā pe bētrān pentru respunsu-i necālit.

Dar bētrānul dișe:

— Sē șcii darā că eu bine am raspuns, căci omul în adevēr înțelept nu calculēzā timpul care l'a petrecut în nebunii, somn și alte de aceste, ci numai care l'au petrecut în rugāciuni și fapte bune, și așā darā eu țin de adevēratā etatea mea numai patru ani.

Regelui i-a plăcut respunsul bētrānului și a vorbit mai departe cu el.

— Tu bētrānule, — i dișe, — plāntezi nuci, cu tōte că n'ai speranță de-a māncā din fructele lor.

— E drept, — i raspunde bētrānul econom, — dar alții au plāntat pentru noi, și așā și nōuē ni se cuvine, a plāntā pentru alții.

— Bravo! — replicā regele, — și fiind că pe acea

vreame în Persia erā obiceiul, că de-și esprimā îndesularea domnitoriul cuiva, aceleia îndatā i sē da un dar din visteria statului.

Și așā i s'a dat și lui 1000 de galbeni. Iēr el (bētrānul) luāndu-i, se complimentēzā și suriđēnd vicleneșce, dișe:

— Nucii altor ōmeni, domnul meu și rege! de a-biā în 40 de ani cresc cu desēvērșire, dar ai mei cum i-am plāntat și-și dau fructe.

— Bravo, — replicā iērā regele, — iēr bētrānul capētā o a dōua pungā de bani; la ceea ce el iērā dișe:

— Nucii altor ōmeni dau rōdā numai odatā într' un an; dar dela ai mei intru o di culeg de dōuē ori rōda.

— Ne-asemenavēr! — replicā iērā regele, și i dā și a treia pungā. Dar acuma împintenā calul și plecā, dișēnd:

— Mai mult nu pociu sē stau, bunule bētrān, căci la din contrā cu respunsurile tale cele nimerite, ne vei golī visteria de tot.

Literatura si arte.

Almanachul „Romāniei June“ va apārē la începutul lui martie, avēnd 15—17 coli de tipariu, prețul 2 fl. Va cuprinde următoarele scrieri nōue: Carmen Sylva: Vreamea și Iubirea. (Alegorie). V. Alecsandri: Iērna vine. Isvorul. (Horā din Mirceșci). P. S. Aurelian: Un sfat poporului român. I. Crēngā: Anecdōtā. M. Eminescu: Lucēferul. (Poesie). N. Gane: Ion Urđilā. (Novelā). T. Maiorescu: Despre progresul adevērului în judecarea lucrārilor literare. I. Negruzzi: Copii de pe naturā. I. Nenișescu: Bleștemul meu. Lui Amor. Neînțelegere. Moștenitorii mei. (Poesii). I. Popescu (Sibiū): Necesitatea studiului pedagogiei. T. Sbiēra (Cernāuți): Condițiunile necesare pentru esistența, conservarea și prosperarea graiului național. I. Slavici: O scrisōre din Italia, mai ales despre Sta Cecilia și Neapoli. N. Teclu: Înșēmñatatea Chimiei. I. Vulcan: Iubirea (Poesie). A. D. Xenopol: Realism și Idealism. Înșēmñatatea acestui op este ușor de recunoscut. Pe o icōna micā el va prezentā o activitate a literaturii nōstre de acum. O listā de subscriere se aflā depusā și în redacțiunea nōstrā.

Revue du Monde latin. Sub acest titlu va apārē la Paris o revistā ce-și propune a face cunoscute popōrele și țērile latine în prezentul lor, precum și în trecutul lor, a cercetā, a conciliā și apērā interesele lor diverse. Ea își interđice absolut ori ce propagandā religiōsā seu antireligiōsā, ori ce manifestațiune de natura de a provocā vre-o schimbare în forme de guvernament. Revista lunei latine va avē cinci edițiuni (francesā, spaniolā, italianā, portugezā și romanā). Edițiunile aceste vor diferi numai în privința limbei în care vor fi scrise cele șese-spre-dece pagine dintāiu, cuprinđēnd buletinul lunar politic și diplomatic. Restul fasciculului va fi mai cu sēmā franțozese și cāte odatā și în altā limbā seu dialect de origine latinā pe lângā traducerea francesā. Revista va apārē în 10 a fie-cārei luni de opt cōle un numēr (128 pagini). Ea va formā pe an trei volume, fie-care mai mare de 500 pagini. Prețul afionamentului este pentru tōte țērile 36 franci pe an și 12 fr. 50 pentru patru luni (un volum).

Concurs filologic și literar. La Montpellier se va ține, în luna maiu 1883, un concurs filologic și literar. Între altele, un premiu de 200 lei (obiect de artā) se va da celei mai bune lucrāri filologice asupra unei idiome poporale neo-latine: Belgia, Elveția, Franca, Spania, Portugalia, Italia, Romānia, America etc.

Acest studiu va trebui să se bazeze asupra unei alegeri de teste (cântece, basme, proverbe, legende etc.) A adăuga geografia dialectului studiat. Acesta lucrare va trebui să fie scrisă într-o limbă neolatină, și să fie inedită. Manuscrisele, cu numele și adresa autorului închise într'un plic, se vor adresa dlui A. Boucherie, secretar al societății limbilor romane, înainte de 1 aprilie 1883.

Diari român la Paris. Cetim în „Națiunea” din București, că în curând va apărea la Paris un diari în limba română. Titlul acestuia are să fie: „Dacia”.

Haiducul, operă lirică în 3 acte de Frédéric Damé și C. d'Ormeville, tradusă D. Zamfirescu, muzica de Oreste Bimboni, a eșit de sub tipar la București. Acest libret se află de vânzare la toate librăriile de acolo.

✓ **Despre literatura populară** dl Ioan Slavici scrie în „Educatorul” din București un șir de articoli. Într'un loc dă aceste: „În lucrarea noastră literară . . . astăzi este în general admis, și nici un literat român serios astăzi nu va pune la îndoială adevărul, că punctul de plecare al ori-cărei produceri literare originale este viața intelectuală a poporului nostru. Pe această trebură se o cunoștem, că se putem face un pas înainte în literatura română. Ori-și-ce idee nouă, care nu este o concluzie trasă din premisele date în popor, e pentru noi mărtașă, streină; ori-și-ce creațiune de artă, care nu răspunde la gustul românesc, e pentru noi o sarbădă, streină: cel ce vră să facă literatură românească trebuie să simțea și să gândească cu Românii, și numai acela, care știe să spună ceea ce le era celor mai mulți pe limbă, ori să atingă corda, ce vibrează în cele mai multe inimi, numai acela poate să ducă viața noastră înainte. Numai însă din literatura populară putem să cunoștem vederile și gustul poporului, numai prin ea ne vom deprinde a simți și a gândi românește, și de aceea școala noastră trebuie să le dea generațiilor viitoare cunoștința literaturii populare și iubirea ei”.

Diari nou. *Diare nou* a apărut în zilele trecute: „Vocea Mahalalelor” diari gratis, de ocazie, în Craiova; „Buletinul electoral” la Iași, asemenea de ocazie; „Cetățeanul” la Pitești; „Conducătorul ofițerilor de poliție”, va ești odată pe lună la București; „Lumina”, organ general al învățământului primar, la București; „Recreații științifice”, revistă lunară, la Iași; „Nepărtinitorul” la Focșani.

C e e n o u ?

✓ **Concertul plugarilor din Satul-mic** lângă Lugos, care s'a ținut în 2/14 ianuarie, a avut un succes foarte îmbucurător. Chorul vocal, sub conducerea zelosului învățător Zenobie Lugoșan, a executat cu multă precizie patru piese. După aceea urmă reprezentatiune teatrală în două acte; întâiu se jucă „O cestiune” dialog, apoi „Andrei Florea Curcanul”. Ambele piese au fost bine primite și a făcut impresiune bună asupra publicului adunat. După aceea se începu dansul, care se sfârși demineta. O mare parte a meritului compete bravului paroc local gr. or. Ioan Hora, președintele acestui cor vocal. Dacă prețoiundene am avé asemenea preoți și învățători harnici; poporul nostru ar face progres mare pe terenul cultural!

✓ **Societatea femeilor din Botoșani** arangază în astă iernă mai multe serate dansante. Cea întâie serată a avut loc duminică într'a 12 dec. an. tr. st. v. în salónele spațioase ale clubului de Botoșani, ier a două într'a 21/1 a. c. st. n. Celelalte serate se vor anunția prin diare. Costume montante, toaleta cea mai simplă. Președinta societății acesteia este dna Roxandra Sofian, ieră secretară Marie Dausch. Societatea această a arangiat și anul trecut mai multe serate dan-

sante în salónele clubului din Botoșani, cari au fost în anul trecut unica petrecere publică în Botoșani. Cercetarea acestor serate era deci imensă. La seratele acesteia era ocaziunea, de a vedea elita română din Botoșani. Vom reveni a vorbi mai mult despre seratele acestei societăți.

✓ **La Cluș** „Reuniunea fondului pentru înființarea unei școle române de feițe în Cluș” își va ține adunarea generală anuală la 4 febr. st. n. a. c. după amăzi, în localul casei române. Sânt rugați a participa la dânsa cât mai numeroși dintre p. t. domniile membrii și amici ai culturii și educațiunii române naționale. Din ședința comitetului, Cluș 14 jan. n. 1883. *A. Bohatel*, președ. *Dr. Gr. Silasi*, actuar.

✓ **Asociațiunea transilvană** pentru literatura și cultura poporului român a ales în adunarea generală din Deș membrii pe dñii: dr. Carol Davila medic șef al serviciului militar din București, Gr. E. Lahovari proprietar din București, Teodor Burada profesor la conservatorul de muzică din Iași, Nic. Nicorescu proprietar în Berlad și Ioan Popescu profesor și director în Berlad. Aceste alegeri preșintându-se ministerului unguresc spre aprobare, acesta a refuzat întărirea.

✓ **Concertul plugarilor români din Ciocova** de lângă Timișóra, dat întâia-ora la 6/18 ianuarie a mulțămît pe toți cei de față. Acest cor vocal nu de mult s'a înființat, de aceea progresul a fost cu atât mai surprindător, și dirigintele corului, dl învățător Trăian Brătescu merită laudă. Corul a executat 5 piese, după cari se deschise șirul jocurilor cu Ardeléna. Petrecerea se lungi până 'n albă zi, ducând toți niște suvenirii plăcute.

✓ **Bal în Huodóra.** La 8/20 ianuarie s'a ținut în orașelul Hunedóra un bal în folosul școlei confesionale gr. or. Balul a reeșit bine, și a produs un vinit curat de 64 fl. 70 cr. În paușă 12 școlari, instruiți de sirginciosul învățător dl Mihaiu Rimbaș jr., au jucat „Călușerul” și „Bătuta”. Pentru reeșitul bun a lucrat mult și dl primariu George Dănilă.

✓ **Baluri românești în Timișóra.** În suburbiul Maierele vechi se va ține astăzi la 3 februarie bal la otelul „Porumbul alb” în favorul școlei gr. or. române din localitate. — La 5/17 februarie se va da în sala bereriei din suburbiul Fabric un bal în folosul ambelor școle române de acolo.

✓ **Bal la Blaș.** La 11 februarie se va ține la Blaș în „Otelul Național” un bal în favorul studeuților săraci în cas de bôlă. Președintele comitetului e dl Iosif Hossu, cassarul dl Alesiu Viciu.

✓ **Mănușila la bal și la teatru.** Citim în „Voltaire”: De doi ani, „le chic” pentru bărbați este d'a nu purtă mănuși nici la teatru, nici la bal; în acest an dómnele vor începe a-și arătă mănușitele lor góle. Și, în adevăr, nu e ôre cu mult mai rezonabil și mai elegant în același timp pentru o femeie care, la teatru séu la bal, are umerii și brațele góle, să-și arate și mânille sale în loc d'a le ascunde sub o bucată de piele de căprióră? Odinióră, dómnele nu purtau de cât mănuși de mêtase împletite. Când Ludovic XIV adoptă mănușile de piele, el le purtă la vênătóre, la reviste și 'n campanie. Amantul dnei de Maintenon, regele etichetei, nu se serviá nici odată de mănuși în apartamentele sale. Într'o zi el vèdu pe marchisul de Drosmenil care voia să cumpere un post de colonel vorbind ducesei de Conti, înmănușat; din această cauză regele i refusá regimentul, preținđend că un om indesutul de grosolan pentru a se apropiá de o femeie în acelaș mod cum s'ar apropiá d'un tun, nu erá demn d'a fi colonel. În resumat, mănușa nu mai e privită cu favóre. Acesta e un fapt regretabil pentru mănușari,

cari sânt foarte numeroși, dar moda nu se oprește nici odată înaintea numărului victimelor sale.

Originea valsului. Sântem în iernă, și balurile au început. Nu e dar fără interes de a dice câteva cuvinte asupra valsului, danțul care place mult și se jôcă mai des de cât ori care altul. Valsul n'a luat naștere în Germania, cum s'a dis, căci după un manuscris din secolul al XII-lea, el a fost jucat pentru prima ôră la Paris, la 9 novembre 1178. Eră deja cunoscut în Provençe sub numele de Volta. Cântecul după care se jucă se numia fallada. El veni din Provençe la Paris, fu la modă în tot timpul secolului XIV și făcù delicioze curții de Valois. Germanii îl adoptară în urmă, și volta din Provençe deveni valzer în Germania. Unul din poeții Pleiadei, într'un volum intitulat Volta, povestește astfel origina mitologică a valsului: Ființele primitive erau androgine. Jupiter, spăimântat de formele lor monstruoze despărți sexele. Astfel desdoiți, bărbatul și femeia periau. Venus, deita frumuseții, cuprinsă de milă, îl înveta volta, care unia din nou amândouă ființele. După acesta poetică explicare, un vechiu autor din secolul XVI vorbi asemenea despre introducerea valsului la curtea Franciei în 9 novembre 1177, și blamă sever pe Ludovic VII pentru că a favorizat acest danț.

Îngropată într'un pom. Un fapt extraordinar s'a petrecut la Lichtervelde, în Belgia. O fetiță de 12 ani se suise într'o salcie mare. De odată, o cracă se rupse și copila dispărù în întrul copacului, care eră găurit. Prietenele ei înspăimântate fugiră strigând ajutor. Câteva persoane alergară și reușiră a scôte fetița din pom, unde ar putut fi găsi un mormânt; decă ar fi fost singură, căci nimeni nu ar fi gândit a o căută acolo.

Formatul cărților. Un German a publicat istoria cărților la cei vechi, în care se găsesc amănunte curioase în privința transformării formatului. Scriitorii din periôda clasică nu cunoșeau tirania formatului, causă pentru care se făceau volume enorme, foarte greu de umblat cu ele. Tocmai sub influința școlei din Alexandria se stabiliră regule pentru dimensia papirusului. Aceste regule variau după natura operilor: format pentru prosă, format pentru versuri, acestea însă mult mai mici. Rulourile otărite pentru poezie fură mai întâiu calculate pentru un minimum de 700 versuri și un maximum de 1000. Sub Ptolomei, fură reduse la un maximum de 200. Acesta modă a formaturilor esercită o mare influință asupra literaturii, îndatorând pe scriitori să țină socotelă de proporțiile și împărțirea lucrărilor.

Pușca fotografică. În ședința de luni a Academiei de științe di Marey a presintat pușca fotografică de care s'a servit ca să reproducă sborul paserilor. Să ne închipuim un tub gros, despărțit de pat cu o cutie, adeverat aparat fotografic. Se introduce o placă în aparat, se ochiește paserea, și apăsând pe trăgaci, placa se înverțește, se presintă înaintea obiectivului, și se oprește un timp îndestulător pentru a fi fotografată. Se pôte luă astfel, urmând sborul paserei, douăsprezece fotografii diferite. Tôtă greutatea constă în a ochi bine.

Necrolog. *Cornelia Moldovan*, fiica dlui Vasile Moldovan, președintele forului pupilar al Tirnavei, a încetat din viață la 29 ianuarie, în etate de 17 ani. Jalnicul părinte înainte cu 24 de zile s-a perdut soția și acum o nouă lovitură i mări doliul. Pe repausata o

deplâng, afară de părintele duios, frații Emiliu, Iuliu și surorile Iulia, Claudia și Leontina.

Ghicitură glumetă

de Nicolau Stef.

Cine-l face, nu lui și-l face; cine-l cumpără, nu-l întrebuintează; cine-l are, nu șcie că-l are.

Ce-i?

Terminul de deslegare e 15 februarie. Ca totdeuna, și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

*

Deslegarea logografului din nr. 51: „Gerundiu, Regat, Eden, Gali, Olimpul, Reseda, Job, Uran, Muntenegro, Aurelie, Ieronim, Oi, Remas“.

Literele inițiale cetite de sus în jos dau numele: „Gregoriu Maior“, ier cele finale cetite din jos în sus: „Simeon Balintu“.

Bine l'au deslegat dômnele și domnișorele: Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Iconia Borca, Mariți Lupan, Emilia C. Nicôra, Maria Macavei, Matilda și Georgina Popa, Eufrosina Popescu, Amalia Crișan, Nina Pop, Maria Popescu, Zoe Dêmbu.

Premiul l'a obținut domnișora Maria Macavei în Bucium-Sesă.

*

Deslegarea ghicitei pătrate din nr. 52:

A R A D
R A M A
A M A R
D A R A

Deslegare bună ni-au trâmisi dômnele și domnișorele: Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Iconia Borca, Mariți Maximilian, Emilia C. Nicôra, Sabina Cetățan, Vilma Alesandru, Eufemia Duma, Amalia Crișan, Maria Popescu, Alesandrina Drumar, Zoe Alesandrescu și Petru Vale, Emilian Micu.

Premiul l'a obținut domnișora Alesandrina Drumar în Valea-mică.

Călin্দարul săptămânei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sêrbătorile.	Sorele resare	Sorele apune
Duminecă	23	4	Sf. Ieromon.	7 14	5 19
Luni	24	5	M. Xenia Rom	7 13	5 20
Marti	25	6	(†) P. Grigorie.	7 12	5 21
Mercuri	26	7	Păr. Xenofont.	7 11	5 22
Joi	27	8	† Sf. Ion.	7 10	5 23
Vineri	28	9	Tertulia.	7 9	5 24
Sâmbetă	29	10	Sf. Ignat.	7 7	5 25

Ne rugăm ca abonamentele să se rennoiască de timpuriu; cei ce nu mai vor să fie abonații noștri, binevoiescă a ne înapoia nrl acesta, ca să-i ștergem din registrul abonaților. Dela aceia, cari nu ni-au respuns costul de abonament, il vom încassă prin ram-burse poștale, căci à conto nu putem să dăm foia ni-menuia.

În administrațiunea noastră se mai allă de vëndare: „Catastihul Dracului“ călin্দar glumet pe anul 1883, prețul 40 cr.

Redacțiunea Familiei.

Proprietar, redactor respunđător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare. Strada principală nr. 274.